

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Η ορχήστρα του Μητρόπουλου και τα 10 κοντσέρτα στην Κίνα

Ο παγκοσμίου φήμης βιολονίστας και μαέστρος **Λεωνίδας Καβάκος** μιλάει για τη συναυλία της 9ης Μαΐου στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, όπου θα διευθύνει τη Φιλαρμόνια σε έργα Ντβόρζακ, Σούμαν, Μπραμς, και για τα μελλοντικά του σχέδια

Στον Γιώργο Νάστο

Στις 9 Μαΐου ο **Λεωνίδας Καβάκος** θα ανεβεί στο πόντιο του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών για να διευθύνει την Ορχήστρα Φιλαρμόνια σε ένα κατ' εξοχήν ρομαντικό πρόγραμμα: την Εισαγωγή της όπερας «Βάντα» του Αντονίν Ντβόρζακ, το Κοντσέρτο για βιολοντσέλο του Ρόμπερτ Σούμαν με σολίστα τον **Κίαν Σόλτανι** και την Πρώτη Συμφωνία του Γιοχάνες Μπραμς. Με αφορμή τον εορτασμό της επέτειου 100 χρόνων από την ίδρυση της Ακαδημίας Αθηνών, την ίδια ημέρα, ο σημαντικός μουσικός χώρος υποδέχεται, επίσης, και τα μέλη του περιβλήπου τυμπανικού ιδρύματος στη συναυλία.

Πώς διαλέξατε αυτόν τον συνδυασμό;

«Είναι ένα πολύ ρομαντικό πρόγραμμα, με τρεις συνθέτες που θεωρούνται από τους κορυφαίους και είχαν σχέση μεταξύ τους, φίλος και εκτίμησης, κυρίως ο Ντβόρζακ με τον Μπραμς, αλλά και ο Μπραμς με τον Σούμαν. Ενας πολύ ισχυρός συνδυασμός. Ανοίγουμε με την Εισαγωγή της όπερας «Βάντα» του Ντβόρζακ. Όταν είδα την παρτιτούρα, μου έκανε μεγάλη εντύπωση. Η Φιλαρμόνια δεν την έχει ερμηνεύσει ξανά, και γενικά παίζεται πολύ σπάνια. Είναι μια μουσική πάρα πολύ δυναμική, με συνεχείς εναλλαγές – η ιστορία της Βάντα είναι αρκετά δραματική, μιας πηχκίμοσας της Πολωνίας που θυσίαστηκε για τη χώρα της. Έχει όλα τα χαρακτηριστικά που αγαπάμε στον Ντβόρζακ: το έντονο ολαρικό στοιχείο, τη νοσταλγία, το δράμα».

Και ο Σούμαν;

«Το Κοντσέρτο για βιολοντσέλο είναι από τα πιο σημαντικά έργα του συγκεκριμένου ρεπερτορίου. Ενας τελείως διαφορετικός ρομαντισμός – πιο intimate, πιο προσωπικός. Ο Σούμαν δεν χρησιμοποιεί δυναμικά την ορχήστρα στα κοντσέρτα

του, ούτε στο βιολί ούτε στο πιάνο, δεν είναι ο τρόπος του Μπραμς ή του Ντβόρζακ. Παρ' όλα αυτά, η μουσική του είναι έντονα ποιητική, έχει κάτι πιο εσωτερικό. Θεωρώ, μάλιστα, ότι ο Σούμαν δεν έχει ακόμα και σήμερα τη θέση που θα έπρεπε στην καρδιά των ανθρώπων που αγαπούν τη μουσική, ακριβώς γιατί έχει αυτόν τον πολύ προσωπικό χαρακτήρα. Το έργο γράφτηκε σε μια ώριμη περίοδο της ζωής του, όταν είχε ήδη αυτή την εθροιστική διάσταση στην ύπαρξή του, και όλα αυτά βγαίνουν στη μουσική με τρόπο μοναδικό, με πολύ όμορφες μελωδίες. Έχει ένα δεύτερο μέρος εξαιρετικά ιδιαίτερο: η ορχήστρα παίζει σχεδόν όλη πιτσικάτο, με εξαίρεση το πρώτο τσέλο, που μόνο του βρίσκεται σε διάλογο με το σόλο τσέλο. Το αγαπώ πολύ αυτό το έργο. Είμαι επίσης πολύ χαρούμενος που θα έχουμε μαζί μας τον Κίαν Σόλτανι, έναν τσελίστα καθιερωμένο, με πολύ εκφραστικό παίξιμο και τεχνικά άρτιο».

Για την Πρώτη Συμφωνία του Μπραμς τι θα μου πείτε;

«Ο Μπραμς πέρασε διά πυρός και σιδήρου για να γράψει την Πρώτη Συμφωνία, ακριβώς γιατί η σκιά του Μπετόβεν έπεφτε πολύ βαριά επάνω του. Αυτό όμως

τον οδήγησε σε ένα έργο που για μένα είναι συγκλονιστικό. Είναι κατ' αρχάς διαστάσεων πρωτοφανών για την εποχή. Ο Μπετόβεν είχε σπάσει το φράγμα με την «Ηρωική», και ο Μπραμς συνεχίζει σε αυτόν τον δρόμο – όμως μέσα στον ρομαντισμό. Από την Πρώτη του Συμφωνία λέει «κύριοι, εγώ είμαι εδώ» και το λέει με τον πιο εμφατικό τρόπο. Από την πρώτη κιόλας στιγμή υπάρχει αυτό το χτύπημα της μοίρας με τα τύμπανα, σαν ένα φράγμα μπροστά του που προσπαθεί να σπάσει. Στο πρώτο μέρος εμφανίζεται αυτός και το μοτίβο της Πέμπτης του Μπετόβεν, με διαφορετική όμως ρυθμική προφορά. Το δεύτερο μέρος είναι από τα ομορφότερα που υπάρχουν: μια απλή μελωδία που αναπτύσσεται με τρόπο πάρα πολύ σύνθετο και αναδεικνύει την ιδιοφυΐα του ανθρώπου αυτού, το πώς μπορούσε να πάρει μια απλή μελωδία και να τη διαμορφώσει σε κάτι τόσο πλούσιο και επεξεργασμένο, χωρίς ποτέ να γίνει βαρύ, με μια ιδιαίτερη συγκινησιακή φόρτιση. Δεν λείπει τίποτα από αυτή τη συμφωνία. Το πιο μαγευτικό σημείο, ίσως, είναι η σύνθεση του τρίτου με το τέταρτο μέρος. Γυρνάει πίσω στο ντο ελάσσονα, στο κλειδί με το οποίο ξεκινάει τη συμφωνία, και προσπαθεί σιγά-σιγά να αναπτύξει μια ιδέα. Έχουμε μια στιγμή μοναδική με τον διάλογο των κόρνων, στην αρχή του τέταρτου μέρους, που καταλήγει σε ένα θεαματικό τέλος. Είναι σαν να λέει ότι έχει ξεπεράσει τον εαυτό του και τη σκιά του Μπετόβεν. Το πέρασμα από το δράμα στον θρίαμβο – φαντάζομαι ότι θα υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που μπορούν να το ταυτίσουν με στιγμές της ζωής τους».

Πέρα από αυτή τη συναυλία, τι σας απασχολεί έντονα αυτή την περίοδο; Υπάρχει κάποιο εγχείρημα που σκέφτεστε με ιδιαίτερη ανυπομονησία;

«Αυτό που περιμένω με ιδιαίτερη ανυ-

«Ο Μπραμς πέρασε διά πυρός και σιδήρου για να γράψει την Πρώτη Συμφωνία, ακριβώς γιατί η σκιά του Μπετόβεν έπεφτε πολύ βαριά επάνω του. Αυτό όμως τον οδήγησε σε ένα έργο που για μένα είναι συγκλονιστικό» λέει ο Λεωνίδας Καβάκος

πομονησία είναι η συνεργασία μου με την ορχήστρα της Μινεάπολης. Από το '27-'28 θα έχω μια τακτική συνεργασία ως principal guest conductor. Είναι σαν ένα όνειρο που αποκτά πραγματική διάσταση. Πέρα από το ότι είναι μια φανταστική ορχήστρα, υπάρχει και η ιστορική σύνθεση: ήταν η ορχήστρα του Δημήτρη Μητρόπουλου. Ενας άνθρωπος που την ανέδειξε και τη στήριξε πάρα πολύ, όταν αντιμετώπιζε οικονομικά προβλήματα κατά τη διάρκεια της δικής του καλλιτεχνικής καθόδου, στήθηκε πολύ κοντά στους μουσικούς, δείχνοντας όχι μόνο το μεγαλείο του ως μουσικού αλλά και ως ανθρώπου. Θυμάμαι ότι όταν είχα παίζει για πρώτη φορά μαζί τους, τη δεκαετία του '90, ένας μουσικός στην τελευταία του χρονιά πριν βγει στη σύνταξη ήρθε στο καμαρίνι μου μετά τη συναυλία και μου είπε «είσαι ο δεύτερος Έλληνας με τον οποίο συνεργάζομαι». Είχε παίζει με τον Μητρόπουλο. Ενιωσα ένα ρίγος. Έτσι, όταν μου ήρθε η πρόταση πριν από λίγους μήνες να συνεργαστούμε σε μια μόνιμη βάση, έμεινα άφωνος από τη χαρά και την τιμή αυτή. Παράλληλα, του χρόνου έχω ένα artistic residency στη Σαγκάη όπου θα παίξω δέκα κοντσέρτα, κάτι που, νομίζω, δεν έχει ξαναγίνει. Σίγουρα στην Κίνα δεν έχει ξαναγίνει, δέκα κοντσέρτα σε μία σεζόν».